Europees Parlement
2019-2024

Commissie begrotingscontrole

2023/2173(DEC)

14.12.2023

ONTWERPVERSLAG

over het verlenen van kwijting voor de uitvoering van de begroting van de Gemeenschappelijke Onderneming “Schone luchtvaart” voor het begrotingsjaar 2022
(2023/2173(DEC))

Commissie begrotingscontrole

Rapporteur: Michal Wiezik

INHOUD

Blz.

1. ONTWERPBESLUIT VAN HET EUROPEES PARLEMENT 3

2. ONTWERPBESLUIT VAN HET EUROPEES PARLEMENT 5

3. ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT.....7

1. ONTWERPBESLUIT VAN HET EUROPEES PARLEMENT

over het verlenen van kwijting voor de uitvoering van de begroting van de Gemeenschappelijke Onderneming "Schone luchtvaart" voor het begrotingsjaar 2022 (2023/2173(DEC))

Het Europees Parlement,

– gezien de definitieve jaarrekening van de Gemeenschappelijke Onderneming "Schone luchtvaart" voor het begrotingsjaar 2022,

– gezien het jaarverslag van de Rekenkamer over de gemeenschappelijke ondernemingen van de EU betreffende het begrotingsjaar 2022, vergezeld van de antwoorden van de gemeenschappelijke ondernemingen[1],

– gezien de verklaring van de Rekenkamer[2] voor het begrotingsjaar 2022 waarin de betrouwbaarheid van de rekeningen en de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen worden bevestigd, overeenkomstig artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

– gezien de aanbeveling van de Raad van ... februari 2024 betreffende de aan de gemeenschappelijke onderneming te verlenen kwijting voor de uitvoering van de begroting voor het begrotingsjaar 2022 (00000/2024 – C9-0000//2024),

– gezien artikel 319 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

– gezien Verordening (EU, Euratom) 2018/1046 van het Europees Parlement en de Raad van 18 juli 2018 tot vaststelling van de financiële regels van toepassing op de algemene begroting van de Unie, tot wijziging van Verordeningen (EU) nr. 1296/2013, (EU) nr. 1301/2013, (EU) nr. 1303/2013, (EU) nr. 1304/2013, (EU) nr. 1309/2013, (EU) nr. 1316/2013, (EU) nr. 223/2014, (EU) nr. 283/2014 en Besluit nr. 541/2014/EU en tot intrekking van Verordening (EU, Euratom) nr. 966/2012[3], en met name artikel 71,

– gezien Verordening (EU) 2021/2085 van de Raad van 19 november 2021 voor de oprichting van Gemeenschappelijke Ondernemingen in het kader van Horizon Europa en tot intrekking van Verordeningen (EG) nr. 219/2007, (EU) nr. 557/2014, (EU) nr. 558/2014, (EU) nr. 559/2014, (EU) nr. 560/2014, (EU) nr. 561/2014 en (EU) nr. 642/2014[4], en met name artikel 26,

– gezien Gedelegeerde Verordening (EU) 2019/887 van de Commissie van 13 maart 2019 tot vaststelling van de financiële modelregeling voor publiek-private partnerschapsorganen bedoeld in artikel 71 van Verordening (EU, Euratom) 2018/1046

[1] PB C, C/2023/1025 van 16.11.2023.
[2] PB C, C/2023/112 van 12.10.2023.
[3] PB L 193 van 30.7.2018, blz. 1.
[4] PB L 427 van 30.11.2021, blz. 17.

van het Europees Parlement en de Raad[5],

– gezien artikel 100 van en bijlage V bij zijn Reglement,

– gezien de adviezen van de Commissie vervoer en toerisme en de Commissie industrie, onderzoek en energie,

– gezien het verslag van de Commissie begrotingscontrole (A9-0000/2024),

1. verleent de uitvoerend directeur van de Gemeenschappelijke Onderneming “Schone luchtvaart” kwijting voor de uitvoering van de begroting van de gemeenschappelijke onderneming voor het begrotingsjaar 2022 / stelt zijn besluit om de uitvoerend directeur van de Gemeenschappelijke Onderneming “Schone luchtvaart” kwijting te verlenen voor de uitvoering van de begroting van de gemeenschappelijke onderneming voor het begrotingsjaar 2022 uit;

2. formuleert zijn opmerkingen in onderstaande resolutie;

3. verzoekt zijn Voorzitter dit besluit en de resolutie die daarvan een integrerend deel uitmaakt, te doen toekomen aan de uitvoerend directeur van de Gemeenschappelijke Onderneming “Schone luchtvaart”, de Raad, de Commissie en de Rekenkamer, en te zorgen voor publicatie ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie* (L-serie).

[5] PB L 142 van 29.5.2019, blz. 16.

2. ONTWERPBESLUIT VAN HET EUROPEES PARLEMENT

over de afsluiting van de rekeningen van de Gemeenschappelijke Onderneming "Schone luchtvaart" voor het begrotingsjaar 2022
(2023/2173(DEC))

Het Europees Parlement,

– gezien de definitieve jaarrekening van de Gemeenschappelijke Onderneming "Schone luchtvaart" voor het begrotingsjaar 2022,

– gezien het jaarverslag van de Rekenkamer over de gemeenschappelijke ondernemingen van de EU betreffende het begrotingsjaar 2022, vergezeld van de antwoorden van de gemeenschappelijke ondernemingen[1],

– gezien de verklaring van de Rekenkamer[2] voor het begrotingsjaar 2022 waarin de betrouwbaarheid van de rekeningen en de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen worden bevestigd, overeenkomstig artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

– gezien de aanbeveling van de Raad van ... februari 2024 betreffende de aan de gemeenschappelijke onderneming te verlenen kwijting voor de uitvoering van de begroting voor het begrotingsjaar 2022 (00000/2024 – C9-0000/2024),

– gezien artikel 319 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

– gezien Verordening (EU, Euratom) 2018/1046 van het Europees Parlement en de Raad van 18 juli 2018 tot vaststelling van de financiële regels van toepassing op de algemene begroting van de Unie, tot wijziging van Verordeningen (EU) nr. 1296/2013, (EU) nr. 1301/2013, (EU) nr. 1303/2013, (EU) nr. 1304/2013, (EU) nr. 1309/2013, (EU) nr. 1316/2013, (EU) nr. 223/2014, (EU) nr. 283/2014 en Besluit nr. 541/2014/EU en tot intrekking van Verordening (EU, Euratom) nr. 966/2012[3], en met name artikel 71,

– gezien Verordening (EU) 2021/2085 van de Raad van 19 november 2021 voor de oprichting van Gemeenschappelijke Ondernemingen in het kader van Horizon Europa en tot intrekking van Verordeningen (EG) nr. 219/2007, (EU) nr. 557/2014, (EU) nr. 558/2014, (EU) nr. 559/2014, (EU) nr. 560/2014, (EU) nr. 561/2014 en (EU) nr. 642/2014[4], en met name artikel 26,

– gezien Gedelegeerde Verordening (EU) 2019/887 van de Commissie van 13 maart 2019 tot vaststelling van de financiële modelregeling voor publiek-private partnerschapsorganen bedoeld in artikel 71 van Verordening (EU, Euratom) 2018/1046 van het Europees Parlement en de Raad[5],

[1] PB C, C/2023/1025 van 16.11.2023.
[2] PB C, C/2023/112 van 12.10.2023.
[3] PB L 193 van 30.7.2018, blz. 1.
[4] PB L 427 van 30.11.2021, blz. 17.
[5] PB L 142 van 29.5.2019, blz. 16.

– gezien artikel 100 van en bijlage V bij zijn Reglement,

– gezien de adviezen van de Commissie vervoer en toerisme en de Commissie industrie, onderzoek en energie,

– gezien het verslag van de Commissie begrotingscontrole (A9-0000/2024),

1. hecht zijn goedkeuring aan de afsluiting van de rekeningen van de Gemeenschappelijke Onderneming “Schone luchtvaart” voor het begrotingsjaar 2022 / stelt de afsluiting van de rekeningen van de Gemeenschappelijke Onderneming “Schone luchtvaart” voor het begrotingsjaar 2022 uit;

2. verzoekt zijn Voorzitter dit besluit te doen toekomen aan de uitvoerend directeur van de Gemeenschappelijke Onderneming “Schone luchtvaart”, de Raad, de Commissie en de Rekenkamer, en te zorgen voor publicatie ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie* (L-serie).

3. ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT

met de opmerkingen die een integrerend deel uitmaken van het besluit over het verlenen van kwijting voor de uitvoering van de begroting van de Gemeenschappelijke Onderneming "Schone luchtvaart" voor het begrotingsjaar 2022
(2023/2173(DEC))

Het Europees Parlement,

– gezien zijn besluit over het verlenen van kwijting voor de uitvoering van de begroting van de Gemeenschappelijke Onderneming "Schone luchtvaart" voor het begrotingsjaar 2022,

– gezien artikel 100 van en bijlage V bij zijn Reglement,

– gezien de adviezen van de Commissie vervoer en toerisme en de Commissie industrie, onderzoek en energie,

– gezien het verslag van de Commissie begrotingscontrole (A9-0000/2024),

A. overwegende dat de Gemeenschappelijke Onderneming "Schone luchtvaart", gevestigd te Brussel, in november 2021 in het kader van het programma Horizon Europa werd opgericht voor de periode die eindigt op 31 december 2031[1]; overwegende dat de Gemeenschappelijke Onderneming "Schone luchtvaart" de vervanger en opvolger is van de Gemeenschappelijke Onderneming voor de toepassing van het gezamenlijk technologie-initiatief in de luchtvaart, die in december 2007 binnen het zevende kaderprogramma voor onderzoek (KP7) werd opgericht voor een periode van tien jaar[2] (Clean Sky 1) en in mei 2014 in het kader van het programma Horizon 2020 werd verlengd tot 31 december 2024[3] (Clean Sky 2);

B. overwegende dat de Gemeenschappelijke Onderneming "Schone luchtvaart" een publiek-privaat partnerschap is dat gericht is op onderzoek en innovatie op het gebied van het transformeren van de luchtvaart in de richting van een duurzame en klimaatneutrale toekomst; overwegende dat de oprichtende leden bestaan uit de EU, vertegenwoordigd door de Commissie, en de organisaties uit de luchtvaartsector die zijn opgenomen in bijlage I bij de enkele basishandeling[4]; overwegende dat de gemeenschappelijke onderneming daarnaast geassocieerde leden heeft geselecteerd via oproepen tot het indienen van blijken van belangstelling;

C. overwegende dat de gemeenschappelijke onderneming, om de transparantie te vergroten, in haar jaarrekeningen relevante informatie moet opnemen over de bijdragen

[1] Verordening (EU) 2021/2085 van de Raad voor de oprichting van Gemeenschappelijke Ondernemingen in het kader van Horizon Europa.
[2] Verordening (EG) nr. 71/2007 van de Raad betreffende de oprichting van de gemeenschappelijke onderneming Clean Sky.
[3] Verordening (EU) nr. 558/2014 van de Raad tot oprichting van de Gemeenschappelijke Onderneming Clean Sky 2.
[4] Verordening (EU) 2021/2085 van de Raad voor de oprichting van Gemeenschappelijke Ondernemingen in het kader van Horizon Europa.

van de leden op programmaniveau; overwegende dat de gemeenschappelijke onderneming voor elk programma in het kader waarvan ze actief is, per categorie leden tot het einde van het jaar alle relevante informatie moet presenteren, met inbegrip van de wettelijke streefdoelen voor de bijdragen die voor het respectieve programma zijn vastgesteld, de omvang van de ontvangen bijdragen en het aantal juridische verbintenissen;

Financieel en begrotingsbeheer

1. maakt uit het verslag van de Rekenkamer op dat de jaarrekening van de gemeenschappelijke onderneming voor het op 31 december 2022 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten een getrouw beeld geeft van de financiële situatie van de gemeenschappelijke onderneming op 31 december 2022, van de resultaten van haar verrichtingen en kasstromen en van de veranderingen van de nettoactiva in het op die datum afgesloten begrotingsjaar, overeenkomstig haar financieel reglement en de door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels; merkt op dat de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen op alle materiële punten wettig en regelmatig zijn;

2. stelt vast dat de definitieve beschikbare begroting van de gemeenschappelijke onderneming voor 2022 (met inbegrip van opnieuw opgenomen niet-gebruikte kredieten van voorgaande jaren, bestemmingsontvangsten en herschikkingen naar het volgende jaar) in totaal 411,2 miljoen EUR aan vastleggingskredieten en 415,3 miljoen EUR aan betalingskredieten omvatte (tegenover respectievelijk 182,6 miljoen EUR en 189,9 miljoen EUR in 2021);

3. stelt vast dat de veranderingen in de omvang van de begroting van de gemeenschappelijke onderneming grotendeels afhankelijk zijn van de uitvoeringsfase van de meerjarige onderzoeks- en innovatieprogramma's; neemt er kennis van dat de gemeenschappelijke onderneming in 2022 is begonnen met de uitvoering van het programma Horizon Europa, en dat de begroting voor 2022 daarom de vastleggingsbegroting voor de eerste oproepen van Horizon Europa, die gepland waren voor 2022, en de betalingsbegroting voor de daarmee verband houdende voorfinancieringsbetalingen omvat;

4. neemt er kennis van dat in de jaarrekening van de gemeenschappelijke onderneming voor 2022 de geboekte bedragen van de bijdragen per categorie leden (EU-leden en particuliere leden) aanzienlijk van elkaar verschillen; neemt er kennis van dat de reden hiervoor is dat de bijdragen in contanten van de EU worden gevalideerd en vermeld wanneer zij aan het begin van de uitvoering van het project aan de gemeenschappelijke onderneming worden betaald, terwijl de bijdragen in natura van de leden pas worden opgenomen na validering van de gemaakte en gedeclareerde kosten voor de uitvoering van het project; neemt ter kennis dat volgens de Rekenkamer de kloof tussen het opgenomen bedrag van de bijdragen in contanten enerzijds en de bijdragen in natura anderzijds op een suboptimale manier werd aangepakt in de jaarrekening van de gemeenschappelijke onderneming voor 2022 omdat er geen informatie werd verstrekt over de juridische verbintenissen van de leden van de gemeenschappelijke onderneming aan het einde van het jaar;

5. stelt in verband met het programma Horizon 2020 vast dat de gemeenschappelijke

onderneming eind 2022 1 716 miljoen EUR van de maximale operationele EU-bijdrage volledig had vastgelegd voor ondertekende subsidieovereenkomsten in het kader van het programma, en dat van dit vastgelegde bedrag in de komende jaren nog ongeveer 70,1 miljoen EUR (of 4,1 %) moet worden betaald voor projecten die nog moeten worden afgerond; stelt tevens vast dat de particuliere leden zich er juridisch toe verbonden hadden 968,3 miljoen EUR aan bijdragen in natura aan de operationele activiteiten van de gemeenschappelijke onderneming te leveren, en 1 223,1 miljoen EUR aan bijdragen in natura voor aanvullende activiteiten, goed voor 101,6 % van het minimumstreefdoel van 2 154,9 miljoen EUR; stelt voorts vast dat deze vastgelegde bedragen eind 2022 volledig waren gerapporteerd;

6. neemt er kennis van dat de gemeenschappelijke onderneming voor Horizon 2020-activiteiten geen nieuwe operationele vastleggingskredieten ontving, aangezien zij eind 2020 haar laatste oproep tot het indienen van voorstellen had afgerond; stelt vast dat het uitvoeringspercentage voor de operationele betalingskredieten 78 % bedroeg (2021: 83 %);

7. stelt vast dat voor een aanzienlijk aantal lopende Horizon 2020-projecten de technische activiteiten vertraging hebben opgelopen of werden verminderd als gevolg van COVID-19 en de aanvalsoorlog tegen Oekraïne, dat deze projecten daarom moesten worden gewijzigd of verlengd en dat de saldobetalingen moesten worden uitgesteld tot 2023;

8. stelt vast dat, wat Horizon Europa betreft, de Commissie in 2022 178 miljoen EUR aan contante bijdragen heeft geleverd en dat de gemeenschappelijke onderneming de operationele bijdrage van 176 miljoen EUR bijna volledig heeft gebruikt voor voorfinancieringsbetalingen in verband met de eerste subsidieovereenkomsten die waren gesloten in het kader van dat programma;

9. neemt er kennis van dat het uitvoeringspercentage voor de begroting voor administratieve betalingen van de gemeenschappelijke onderneming (titel 2) eind 2022 laag was, namelijk 54 %; stelt vast dat dit volgens het verslag van de gemeenschappelijke onderneming over het begrotings- en financieel beheer voornamelijk te wijten was aan IT- en communicatiediensten die in het laatste kwartaal van 2022 werden geleverd en in 2023 moesten worden betaald, en aan lagere kosten voor de door de Commissie verleende diensten;

Aanbestedingen en personeel

10. verneemt uit het geconsolideerd jaarlijks activiteitenverslag 2022 van de gemeenschappelijke onderneming dat zij in 2022 twee openbare aanbestedingsprocedures heeft gepubliceerd, waarvan de eerste werd uitgeschreven om in haar eigen behoeften te voorzien en de tweede werd gestart namens zes gemeenschappelijke ondernemingen als interinstitutionele aanbesteding (beheerde IT-diensten); stelt bovendien vast dat de gemeenschappelijke onderneming begin 2022 elf interinstitutionele raamovereenkomsten voor diensten op het gebied van communicatie heeft gegund en ondertekend, die het resultaat waren van de interinstitutionele openbare aanbestedingsprocedure die in 2021 namens drie gemeenschappelijke ondernemingen was gestart;

11. stelt vast dat de personeelsformatie van de gemeenschappelijke onderneming voor 2022 in totaal 44 statutaire personeelsleden (personeelsleden op tijdelijke posten,

arbeidscontractanten en gedetacheerde nationale deskundigen) omvatte, waarvan eind 2022 40 posten bezet waren; stelt vast dat de twee posten voor gedetacheerde nationale deskundigen niet ingevuld waren omdat de personeelsformatie voor 2023 slechts 41 posten en geen gedetacheerde nationale deskundigen omvatte;

Beheers- en controlesystemen

12. stelt vast dat de gemeenschappelijke auditdienst van DG RTD van de Commissie de controles achteraf van de uitgaven in het kader van Horizon 2020 en Horizon Europa verrichtte; neemt er kennis van dat de gemeenschappelijke onderneming voor Horizon 2020-uitgaven (verrekeningen en saldobetalingen) een representatief foutenpercentage van 1,6 % en een restfoutenpercentage van 0,4 % heeft gerapporteerd[5] en dat voor het Horizon Europa-programma nog controles achteraf moeten worden uitgevoerd, aangezien de eerste tussentijdse betalingen pas in 2024 worden verwacht;

13. stelt vast dat de Rekenkamer, om de controles van operationele betalingen van de gemeenschappelijke onderneming te beoordelen, een willekeurige steekproef van in 2022 verrichte Horizon 2020-betalingen op het niveau van de eindbegunstigden heeft gecontroleerd[6]; neemt ter kennis dat de Rekenkamer in één geval een ernstige fout heeft vastgesteld en gekwantificeerd die het gevolg was van te hoog gedeclareerde personeelskosten doordat de begunstigde een kostendeclaratie had ingediend op basis van begrote personeelskosten;

14. neemt er kennis van dat de gemeenschappelijke onderneming eind 2022 een volledige risicogebaseerde aanpak van controles vooraf had ontwikkeld en uitgevoerd in overeenstemming met de CIC[7]-richtsnoeren, rekening houdend met de specifieke risico-omstandigheden van de gemeenschappelijke onderneming; stelt vast dat de gemeenschappelijke onderneming daartoe de meest relevante risicocriteria vaststelde en op basis daarvan een risicogebaseerde monitoringsaanpak ontwierp; neemt er kennis van dat de gemeenschappelijke onderneming met een dergelijke aanpak het risiconiveau van elk project en elke begunstigde kon beoordelen tijdens de belangrijkste fasen van de projectuitvoering, zoals de voorbereiding van de subsidieovereenkomst, de wijziging van de subsidieovereenkomst, de verslaglegging en de betaling; stelt in dit verband vast dat de gemeenschappelijke onderneming ook interne richtsnoeren voor haar risicogebaseerde aanpak heeft opgesteld en haar personeel heeft opgeleid en begeleid in de juiste en consistente toepassing ervan;

15. stelt vast dat een door de Rekenkamer uitgevoerde gedetailleerde analyse van een steekproef van gevallen van versterkte monitoring door de gemeenschappelijke ondernemingen verschillende tekortkomingen aan het licht bracht die een doeltreffende en efficiënte monitoring in de weg stonden; stelt vast dat het label voor verscherpte monitoring na het verstrijken van de vastgestelde uiterste datum niet werd vernieuwd of gesloten en dat het risiconiveau niet opnieuw werd beoordeeld door de functionaris na

[5] Geconsolideerd jaarlijks activiteitenverslag 2022 van de Gemeenschappelijke Onderneming “Schone luchtvaart”, hoofdstuk 4.1.1.
[6] Voor bij de begunstigden getoetste subsidiebetalingsverrichtingen bedraagt de meldingsdrempel voor kwantificeerbare fouten 1 % van de gecontroleerde kosten.
[7] Gemeenschappelijk implementatiecentrum (Common Implementation Centre) van DG RTD van de Commissie.

de uitvoering van de controleacties;

16. is het met de Rekenkamer eens dat de gemeenschappelijke onderneming ervoor moet zorgen dat alle versterkte monitoringacties vergezeld gaan van specifieke controleacties die zijn gericht op de vastgestelde risico's, en dat er binnen een vooraf bepaalde termijn follow-up aan wordt gegeven;

17. benadrukt net als de Rekenkamer dat het belang voor gemeenschappelijke ondernemingen om hun specifieke risicogebaseerde aanpak van subsidiebeheer uit te voeren, onder Horizon Europa is toegenomen;

18. onderstreept dat de begunstigden- en/of projectstructuur van de gemeenschappelijke onderneming in het kader van het programma Horizon Europa aanzienlijk verandert, zoals het toegenomen aantal kmo's, nieuwkomers en grotere consortia, evenals het vereiste om voor activiteiten in het kader van Horizon Europa alleen open oproepen te gebruiken, waardoor de in eerdere programma's vastgestelde risicofactoren mogelijk niet langer relevant zijn en/of er nieuwe risicofactoren kunnen ontstaan;

Follow-up van de opmerkingen van voorgaande jaren

19. stelt vast dat de "opmerkingen" in de specifieke jaarverslagen over de gemeenschappelijke ondernemingen in feite "niet-tijdgebonden aanbevelingen" van de Rekenkamer zijn; merkt op dat de Rekenkamer jaarlijks gevolg geeft aan deze opmerkingen door hun status als "openstaand" of "afgesloten" te beoordelen;

20. stelt vast dat van de drie opmerkingen van de Rekenkamer (één uit 2020 en twee uit 2022) er twee zijn afgesloten; stelt vast dat de openstaande opmerking betrekking heeft op de inzet van tijdelijke personeelsleden, wat volgens de gemeenschappelijke onderneming kwam door de beperkingen van de vaste personeelsformatie en de werkbelasting wegens de parallelle uitvoering van de programma's Horizon 2020 en Horizon Europa.